

Стелі та верхні стіни кімнат прикрашені ліпним орнаментом, який відзначається насиченістю композиції, колоритністю, вишуканістю й декоративністю форм.

Особливо помітно ці риси в реальних зображеннях. У художньому оформленні палацу яскраво проявляються пишність, барвистий декор, контрастність, емблематичність та метаморфічність ліпки. Кожна кімната наповнена своїм неповторним орнаментом. Гнучкість, мінливість, примхливість — характерні особливості барокового стилю, які хотів передати художник своїми композиціями. Контрастність, гра світла й тіні, ускладненість, динамізм, барокова витівчатість — ці риси властиві ліпці Водичківського палацу.

Парадним приміщенням палацу служив колонний зал, де відбувалися урочисті події. Стиль бароко тут поєднується з античною (класичною) системою архітектури. При вході в залу на стелі розміщена оригінальна ліпна, округлої форми, емблема, обрамлена лавровим вінком. Коридор маєтку тягнеться через усе приміщення, і до нього виходять усі кімнати. Ліва та права частини коридору закінчуються кам'яними сходами, які ведуть на другий поверх будинку. Функції опорних будівельних конструкцій тут виконує ціла низка арок, які одночасно прикрашають коридор. По обидва кінці коридору розміщені безшарнірні колові арки. З правої сторони коридору додатково — широку склепінчасту арку.

Сам панський маєток протягом своєї історії зазнавав змін у внутрішній забудові. 1925 року в будівлі розмістили сільську школу, а в 1930–1938 роках — Академію мистецтв артілі «Шлях Леніна». У 1938–1966 роках тут був дитячий будинок, зараз — Водичківська гімназія та ЗДО «Джерельце» Хмельницької міської ради. Радянський слід в архітектурі будівлі — це балкон, на який неможливо вийти, адже двері замуровано.

На жаль, палац в радянський час вкрили «шубою» зі штукатурки в «кращих совкових традиціях». І лише маскарони з жіночими обличчями на фасаді та щось подібне до контрфорсів на бічних крилах нагадують, що перед нами — колишня панська резиденція.

Остання реконструкція приміщення була здійснена у 80-х роках.

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Централізована бібліотечна система
Хмельницької міської
територіальної громади
Центральна публічна бібліотека

ПАНСЬКИЙ МАЄТОК - родзинка села Водички

Інформаційний буклет

Хмельницький, 2023

Мальовниче село **Водички** розташоване у центральній частині Хмельницької області, вперше згадується в податкових списках 1487-го року. Однак особливої уваги вартий палац у Водичках — архітектурна пам'ятка краю.

В 1825 році польський шляхтич Вільгельм Залеський звів родовий палац, яким його нащадки володіли до 1917 року. Головна зовнішня окраса будівлі — ризаліт з парними пілястрами. Їхню верхню частину прикрашено маскаронами, які внаслідок багаторазової побілки майже втратили свою рельєфність. Спочатку будівля була одноповерховою, а пізніше до неї добудували другий поверх. Сам пан жив у Кракові. Маєток будував архітектор із Варшави. Будівельні роботи виконували місцеві майстри. Стіни тут з міцної польської цегли (розчин вапна, цементу та курячих яєць). Будівля ззовні прикрашена каріатидами, які виконав скульптор з Кракова.

Завершили будівництво маєтку в 1825 році. На бенкеті були присутні пани Маркевичі з Юхимовичів, Пшевлецький з Чорного Острова.

Всередині споруди всі кімнати з'єднали одна з одною, кожна мала вихід на коридор, який тягнувся вздовж споруди та був прикрашений аркою, що виконувала функцію опорної конструкції та сприяла підсиленню акустики. Кожна кімната, яких було понад 20, неповторна — голуба, червона, оранжева, білосніжна, зелена. Підлогу вистлав італійський паркет, а груби обклали кахлем. В одній з кімнат була оранжерея, в якій вирощували квіти протягом всього року. Опалення здійснювалося через підвальне приміщення, яке простягалося під усім будинком. З цього підвалу виходив підземний хід, який йшов на десятки метрів від маєтку, до великого ставка. Сам маєток збудували в стилі бароко, який тоді був поширений в Україні. Фасад споруди прикрашає вигадливий фронто́н трапецієвидної форми з обрамленням. Орнамент на ньому екзотичний, облягає все піддашшя будівлі. Спостерігається контрастність та декоративна пишність форм ліпки, перебільшена пластика фасадів, що характерна стилю бароко XVIII століття. Фасад будівлі при вході у маєток прикрашений колонами з жіночими посталями, які підтримують фронто́ни будівлі.

Їх називають алегоріями, що символізують Славу, Велич, Любов, Віру, Справедливість античної культури. Роль капітелі тут виконують античні жіночі погруддя.

Завершує цю модернізовану колону антаблемент, що опирається на модернізовану капітель, яка підтримує дах. Ці архітектурні ордері виконували функцію як опорної конструкції, так і одночасно прикрашали будівлю, надаючи їй святковості та вишуканості. Внутрішні приміщення маєтку прикрашають вигадливий орнамент та барельєфи (хвилясті лінії і завитки-гребені морських хвиль), які наче передають схвильований рух багатьох століть, що пережив цей будинок.